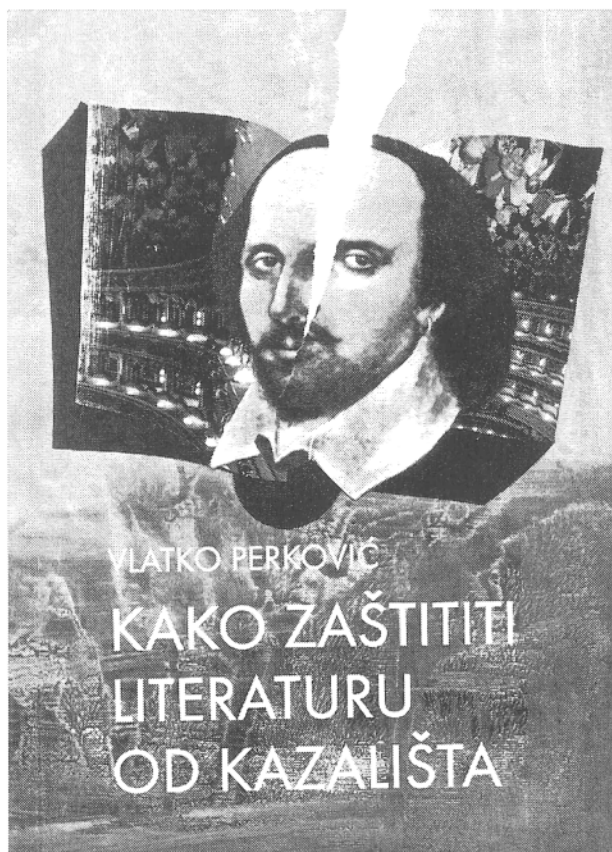

Odnos prema tekstu

Vlatko Perković
Kako zaštititi literaturu od kazališta
 KL – EURODOM, Split, 2002.

Nadopunjavajući, a donekle i sintetizirajući svoje dugogodišnje zastupane poglede o kazališnoj problematici, Vlatko Perković u svojoj novoj knjizi *Kako zaštititi literaturu od kazališta* fenomenu kazališnog prilazi iz dviju prosudbenih pozicija: kao znalac dramske književnosti i njezin osvjedočeni poštovatelj, ali i kao osoba koja suvereno poznaje scensku praksu iz aspekta vlastite profesije i sudioništva u splitskom kazališnom životu.

Perkovićev metodološki postupak počiva na trijadi: tekst – uprizorenja – recepcija, te se u tom nizu estetskih i socioloških silnica, u širokom spektru, ocrtavaju zbivanja u splitskom kazališnom životu u nekoliko proteklih godina (1998. – 2001.) Prezentirani tekstovi prvobitno su bili objavljeni u novinskom tisku, a sada kronološki složeni i razvrstani po pojedinim sezonama predočavaju i prosuđuju većinu predstava izvedenih u Splitu – u Hrvatskome narodnom kazalištu, Gradskom kazalištu lutaka, Gradskom kazalištu mladih, festivalima Splitsko ljeto i Marulićevi dani, a obuhvaćena su i gostovanja hrvatskih i inozemnih ansambala. Na taj način oni dobivaju drugačiji umjetnički smisao i literarnostručnu dimenziju. Naime, među hrvatskim autorskim i antologijskim pregledima kazališne kritike, ova Perkovićeve knjiga zastupljenu problematiku raščlanjuje na dosad rjeđe zastupljen način, budući da je usredotočen na određeni grad koji tako postaje zaokružena i izdvojena stvaralačka lokacija, ali i grad čije su pozornice presjecište različitih realizacijskih i organizacijskih nazora. Stoga je u knjizi *Kako zaštititi lite-*

raturu od kazališta zastupljena, pored odabrane vrednovateljske aparature, i ona, podjednako važna, kulturološka sastavnica.

Perković je pisac jasno određene teze koju ne nameće drugima, nego je sugestivno obrazlaže i potkrepljuje, premda se ne odriče komentara u situacijama koje presižu njegovu spisateljsku i kritičarsku toleranciju, ali tek sa žalom, bez *povišenih tonova*, smatrajući da je kazalište zrcalo svoga vremena i da ima pravo na svoj scenski iskaz.

Problem *suvremenih i avangardnih* predstava, koje svoju realizaciju često zasnivaju na proizvoljnom tumačenju predloška (teksta), Perković suprotstavlja tek naoko *tradicionalnom* sagledavanju uprizorenog u njegovoj trojednoj sintezi – teksta kao polazišta, redateljeva osuvremenjavanja dramske teme koji podrazumijeva estetiku djela i konačno gledatelja (kritičara) kao prosudbenog čimbenika. Perkoviću opravdano smetaju oni reinterpetativni modeli, često viđeni ne samo u Splitu, koji zanemaruju i ignoriraju poetiku dramskoga žanra. Ovakovrsne opservacije snažno su prisutne kada Perković razglaba o tekstovima standardiziranog povijesnog značenja, a kada piše o suvremenoj hrvatskoj produkciji pita se o učinku takvih sadržaja i interpretacijskih modela, koji su, po njegovu sudu, zakasnjeli odjeci europskih umjetničkih zbivanja.

Perković je pouzdan analitičar predstava u autorski naznačenom razdoblju, kako onih izvedenih na tradicionalnim pozornicama, tako i onih na otvorenim prostorima, odnosno mjestima prigodno izabranim za ne-

konvencionalna scenska događanja. Njegovi zaključci izazov su čitatelju, koji i onda kada se ne može ili ne želi složiti sa zapisanim ne može zaobići činjenicu da su oni usustavljeni i svjedoče o jednom od mogućih načina raspravljanja o kazalištu. Prateći kazališna zbivanja tijekom četiri godine, Perković uočava korisne strane protoka kazališnih ideja, objektivno upozoravajući na pomake, pedagoški suzdržano kudeći očite propuste. Vješt stilist, svom spisateljskom temperamentu dopušta, ne zanemarujući akribičnost prosudbe, pokoju intelektualiziranu ironičnost, što predočene tekstove nedvojbeno čitalački bogati i oplemenjuje.

Knjiga *Kako zaštititi literaturu od kazališta* Vlatka Perkovića, po svojoj sadržajnoj zanimljivosti i aktualnosti, stručnoj i metodološkoj konzekventnosti, zasigurno će zauzeti svoje zasluženno mjesto među srodnim knjigama o povijesti hrvatskog kazališta.